

په نام پروردگار مهر باز

راهنمای گام به گام دروس

© Dars Pack

دستورات پایه هفتم

آموزش کامل نموداری

پاسخ تمرین‌ها، معالیت‌ها و ...

سنجری و ارزشیابی مستقر

نمونه سوال‌های امتحانی

مهروماه

مقدمه ناشر

درس پک، یک مدرسه همراه است که کلیه دروس را در یک پک با ویژگی‌های زیر در اختیار شما دانش آموزان عزیز قرار می‌دهد:

■ **ایستگاه آموزش:** آموزش مفاهیم و نکات درس به صورت جامع، مختصر و نموداری، همراه با تأکیدهای لازم و تذکرات مفید و کاربردی برای هر درس.

■ **پاسخ:** ارائه پاسخ‌های دقیق و کامل به همه پرسش‌ها، فعالیت‌ها، تمرین‌ها و... هر یک از دروس به ترتیب کتاب درس.

■ **ایستگاه سنجش:** ارائه نمونه سؤال، منطبق بر مفاهیم کتاب درس و فضای آموزش به همراه پاسخ آن برای هر فصل، درس یا گفتار و... جهت سنجش آموخته‌های شما دانش آموزان عزیز.

■ **نمونه سؤال:** ارائه دو نمونه سؤال کامل در هر درس منطبق با بارمبندي آموزش و پرورش برای نوبت اول و نوبت پایانی همراه با پاسخ تشریحی و جامع.

● **ضمناً دو ویژگی اختصاص این مجموعه عبارت‌اند از:**

■ **رتگی بودن کتاب:** این ویژگی با ایجاد تنوع مناسب در فضای مطالعه مانع بروز یکنواختی و خستگی می‌شود و به مطالعه شما انسجام و سرعت می‌بخشد.

■ **تطابق با فرمت کتاب‌های درس:** مطابقت فرمت فعالیت‌ها، پرسش‌ها و... هر درس که موجب انسیستر شما با کتاب درس شده و ییگانگی با کتاب درس را از بین خواهد برد.

مؤلفان

آیدا پارسپور

فارسی

آیدا پارسپور

نگارش

سید مرتضی هاشمی‌پور

عربی

کتایون ملکی، سحر سلیمان‌زاده

ریاضی

فاطمه رضایی، اعظم علی‌آبادی، علیرضا اوسطنی

علوم تجربی

محسن نصرالله‌ی

انگلیسی

فریبا طاهری

بیام‌های آسمان

ابراهیم دانشمند

مطالعات اجتماعی

فریبا طاهری

آموزش قرآن

علیرضا شجاعی

کار و فناوری

شهره قربانی

تفکر و سبک زندگی

گروه ویراستاران: فاطمه رضایی، کبری ملکی، اعظم علی‌آبادی، سیده‌زهرا سیدقاسم، صبا عبدی، فاطمه حسینی روزبهانی، داود مرده، آیدا پارسپور، سحر سلیمان‌زاده، علیرضا اوسطنی، منوچهر واعظی

فهرست

۹۰	درس هفتم: راهی برای نظم دادن به ...
۹۲	درس هشتم: روش برای نوشتمن درباره ...
۹۵	نمونه آزمون نوبت اول
۹۶	نمونه آزمون پایانی

عربی

۹۸	الدَّرْسُ الْأَوَّلُ (قيمةُ الْعِلْمِ، نُورُ الْكَلَامِ وَ كُنْزُ الْكُنُوزِ)
۱۰۷	الدَّرْسُ الثَّانِي (جَوَاهِرُ الْكَلَامِ، كُنْزُ الْحِكْمَ وَ كُنْزُ النَّصِيحَةِ)
۱۱۸	الدَّرْسُ الثَّالِثُ (الْحِكْمَ التَّافِعَةُ وَ الْمَوَاعِظُ الْقَدَدِيَّةُ)
۱۲۴	الدَّرْسُ الرَّابِعُ (جَوَاهِرُ بَيْنَ وَلَدَيْنِ)
۱۲۸	الدَّرْسُ الْخَامِسُ (فِي السُّوقِ)
۱۳۳	الدَّرْسُ السَّادِسُ (الْجَمَلَاتُ الْذَّهَبِيَّةُ)
۱۳۸	الدَّرْسُ السَّابِعُ (جَوَارِ فِي الْأُسْرَةِ)
۱۴۱	الدَّرْسُ الثَّامِنُ (فِي الْحُدُودِ)
۱۴۵	الدَّرْسُ التَّاسِعُ (الْأَشْرَهُ التَّاجِحَةُ)
۱۵۰	الدَّرْسُ الْعَاشِرُ (زَيْنَهُ الْبَاطِنِ)
۱۵۴	الدَّرْسُ الْحَادِي عَشَرُ (الْإِخْلَاصُ فِي الْعَمَلِ)
۱۵۸	الدَّرْسُ الثَّانِي عَشَرُ (الْأَيَّامُ وَ الْفُصُولُ وَ الْأَلْوَانُ)
۱۶۳	نمونه آزمون نوبت اول
۱۶۵	نمونه آزمون پایانی

رياضي

۱۶۸	فصل ۱: راهبردهای حل مسئله
۱۸۴	فصل ۲: عدددهای صحیح
۲۰۴	فصل ۳: جبر و معادله
۲۲۴	فصل ۴: هندسه و استدلال
۲۴۲	فصل ۵: شمارندها و اعداد اول
۲۶۲	فصل ۶: سطح و حجم
۲۸۲	فصل ۷: توان و جذر
۳۰۲	فصل ۸: بردار و مختصات
۳۱۷	فصل ۹: آمار و احتمال
۳۳۴	نمونه آزمون نوبت اول
۳۳۹	نمونه آزمون پایانی

فارسي

۸	ستایش: یاد تو
۱۰	فصل ۱: زیبایی آفرینش
۱۰	درس اول: زنگ آفرینش
۱۵	درس دوم: چشمۀ معرفت
۱۹	فصل ۲: شکفتن
۱۹	درس سوم: نسل آینده‌ساز
۲۲	درس چهارم: با بهاری که من رسد از راه...
۲۵	فصل آزاد: ادبیات بومی (۱)
۲۵	درس پنجم: درس آزاد
۲۸	فصل ۳: سبک زندگی
۲۸	درس ششم: قلب کوچکم را به چه کس بدهم؟
۳۱	درس هفتم: علم زندگانی
۳۵	درس هشتم: زندگی همین لحظه‌هاست
۳۸	فصل ۴: نامها و یادها
۳۸	درس نهم: نصیحت امام(ره)، شوق خواندن
۴۰	درس دهم: کلاس ادبیات، مرواریدی در صدف...
۴۵	درس یازدهم: عهد و ییمان، عشق به مردم...
۴۹	فصل ۵: اسلام و انقلاب اسلامی
۴۹	درس دوازدهم: خدمات متقابل اسلام و ایران
۵۳	درس سیزدهم: اُسوۀ نیکو
۵۶	درس چهاردهم: امام خمینی(ره)
۵۹	فصل آزاد: ادبیات بومی (۲)
۶۲	فصل ۶: ادبیات جهان
۶۲	درس شانزدهم: آدم آهنی و شاپرک
۶۴	درس هفدهم: ما من توانیم
۶۶	نیایش
۶۸	نمونه آزمون نوبت اول
۷۱	نمونه آزمون پایانی

نگارش

۷۴	درس اول: نقشه نوشتن
۷۷	درس دوم: بخش‌های نوشته
۸۱	درس سوم: طبقه‌بندی موضوع
۸۳	درس چهارم: کوچکتر کردن موضوع
۸۶	درس پنجم: بندهای بدن
۸۸	درس ششم: جمله موضوع

علوم تجربی

۵۳۶	فصل ۱: حقوق و مسئولیت‌های ما
۵۳۶	درس اول: من حق دارم
۵۳۸	درس دوم: من مسئول هستم
۵۴۱	فصل ۲: قانون، قانون
۵۴۱	درس سوم: چرا به مقررات و قوانین نیاز داریم؟
۵۴۴	درس چهارم: قانون‌گذاری
۵۴۶	فصل ۳: مقابله با حوادث
۵۴۶	درس پنجم: همدلی و همیاری در حوادث
۵۴۸	درس ششم: بیمه و مقابله با حوادث
۵۵۰	فصل ۴: تولید، توزیع، مصرف
۵۵۰	درس هفتم: تولید و توزیع
۵۵۴	درس هشتم: مصرف
۵۵۷	فصل ۵: محیط زندگی خود را بشناسیم
۵۵۷	درس نهم: من کجا زندگی من کنم؟
۵۶۰	درس دهم: ایران، خانه ما
۵۶۵	فصل ۶: از زیستگاه‌های ایران حفاظت کنیم
۵۶۵	درس یازدهم: تنوع آب و هوای ایران
۵۶۹	درس دوازدهم: حفاظت از زیستگاه‌های ایران
۵۷۳	فصل ۷: جمعیت و منابع
۵۷۳	درس سیزدهم: جمعیت ایران
۵۷۶	درس چهاردهم: منابع آب و خاک
۵۸۴	فصل ۸: گردشگری ایران
۵۸۴	درس پانزدهم: گردشگری چیست؟
۵۸۷	درس شانزدهم: جاذبه‌های گردشگری ایران
۵۹۲	فصل ۹: سزمین ما، کاوش در گذشته‌های دور
۵۹۲	درس هفدهم: میراث فرهنگی و تاریخ
۵۹۴	درس هجدهم: قدیمی‌ترین سکونتگاه‌های ایران
۶۰۰	فصل ۱۰: شکل‌گیری امپراتوری‌های بزرگ در...
۶۰۰	درس نوزدهم: آریایی‌ها و تشکیل حکومت...
۶۰۴	درس بیستم: امپراتوری‌های ایران باستان...
۶۰۸	فصل ۱۱: اوضاع اجتماعی - اقتصادی ایران باستان
۶۰۸	درس بیست و یکم: اوضاع اجتماعی ایران باستان
۶۱۱	درس بیست و دوم: اوضاع اقتصادی ایران باستان
۶۱۴	فصل ۱۲: فرهنگ و تمدن ایران باستان
۶۱۴	درس بیست و سوم: عقاید و سبک زندگی مردم در...
۶۱۷	درس بیست و چهارم: دانش و هنر در ایران باستان
۶۲۱	نمونه آزمون نوبت اول
۶۲۳	نمونه آزمون پایانی

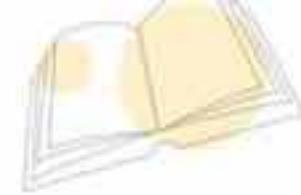
مطالعات اجتماعی

۳۴۶	بخش ۱: علوم و ابزارهای آن
۳۴۶	فصل اول: تجربه و تفکر
۳۴۸	فصل دوم: اندازه‌گیری در علوم و ...
۳۵۲	بخش ۲: مواد: القبای زندگی
۳۵۲	فصل سوم: اتم‌ها، القبای مواد
۳۶۱	فصل چهارم: مواد پیرامون ما
۳۷۰	بخش ۳: منابع خدادادی در خدمت ما
۳۷۰	فصل پنجم: از معدن تا خانه
۳۷۷	فصل ششم: سفر آب روی زمین
۳۸۳	فصل هفتم: سفر آب درون زمین
۳۸۹	بخش ۴: انرژی نیاز همیشه
۳۸۹	فصل هشتم: انرژی و تبدیلهای آن
۳۹۵	فصل نهم: منابع انرژی
۴۰۱	فصل دهم: گرما و بهینه‌سازی مصرف انرژی
۴۰۹	بخش ۵: دنیای درون من
۴۰۹	فصل یازدهم: یاخته و سازمان‌بندی آن
۴۱۵	فصل دوازدهم: سفره سلامت
۴۲۳	فصل سیزدهم: سفر غذا
۴۲۸	فصل چهاردهم: گردش مواد
۴۳۴	فصل پانزدهم: تبادل با محیط
۴۴۰	نمونه آزمون نوبت اول
۴۴۳	نمونه آزمون پایانی

انگلیسی

۴۴۸	Welcome
۴۵۳	درس ۱: My Name
۴۶۲	درس ۲: My Classmates
۴۷۳	درس ۳: My Age
۴۸۱	درس ۴: My Family
۴۹۰	درس ۵: My Appearance
۴۹۹	درس ۶: My House
۵۰۹	درس ۷: My Address
۵۱۹	درس ۸: My Favorite Food
۵۲۱	نمونه آزمون نوبت اول
۵۲۳	نمونه آزمون پایانی

پیام‌های آسمان

۶۸۳	درس هشتم
۶۸۶	درس نهم
۶۸۹	درس دهم
۶۹۱	درس یازدهم
۶۹۴	درس دوازدهم
۶۹۷	نمونه آزمون نوبت اول
۶۹۸	نمونه آزمون پایانی

کار و فناوری

۷۰۷	پودمان ۲: کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات
۷۱۰	پودمان ۳: جستجو و جمع‌آوری اطلاعات
۷۱۴	پودمان ۴: مستندسازی
۷۱۸	پودمان ۵: کسب و کار
۷۲۳	پودمان ۶: نقشه‌کش
۷۲۵	پودمان ۷: کار با چوب
۷۲۶	پودمان ۸: اشتراک‌گذاری اطلاعات
۷۲۸	پودمان ۹: پرورش و نگهداری گیاهان
۷۳۲	پودمان ۱۰: پوشак
۷۳۴	پودمان ۱۱: خوراک
۷۳۹	نمونه آزمون نوبت اول
۷۴۰	نمونه آزمون پایانی

تفکر و سبک زندگی

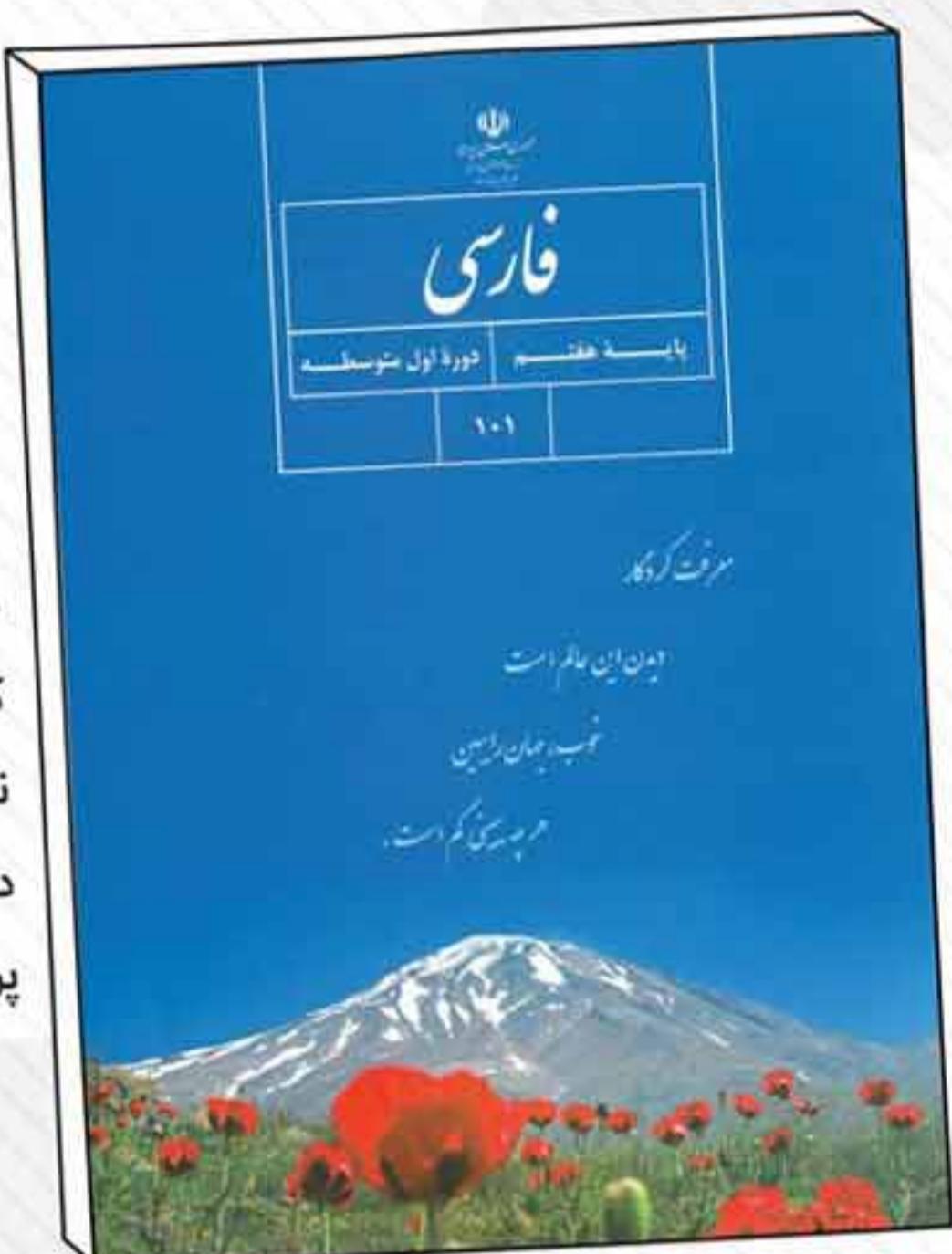
۷۴۲	بخش ۱: فعالیت‌های الزامی نیمسال اول...
۷۵۰	بخش ۲: فعالیت‌های الزامی نیمسال اول...
۷۵۹	بخش ۳: فعالیت‌های الزامی نیمسال دوم...
۷۶۴	بخش ۴: فعالیت‌های الزامی نیمسال دوم...
۷۷۳	بخش ۵: فعالیت‌های انتخابی...
۷۷۹	بخش ۶: فعالیت‌های انتخابی...
۷۸۴	نمونه آزمون نوبت اول
۷۸۴	نمونه آزمون پایانی

آموزش قرآن

۶۶۴	درس اول
۶۶۷	درس دوم
۶۷۰	درس سوم
۶۷۲	درس چهارم
۶۷۵	درس پنجم
۶۷۸	درس ششم
۶۸۱	درس هفتم

فارسی

خودارزیابی
کار گروهی
نوشتن
درگ و دریافت
پرسش متن

فصل ا

زیایی آفرینش

جَهَانِ، جَلَهُ فَرُوغُ رُوْمِيْ حَقُّ دَانِ

معنی: همه پدیده‌های جهان، برتو نور خداوندی است که با وجود پنهان بودن، آثار وجودی اش آشکار است. (به هر چیز که نگاه می‌کنی، نشانه‌ای از وجود خداست.)

آرایه‌ها و نکات: تکرار (حق) / تضاد (پیدا، پنهان)

شیخ محمود شیرازی

درس اول زنگ آفرینش

ایستگاه آموزش

شیخ محمود شبستری

از عارفان مشهور تبریز

قرن: هشتم (درگذشت ۷۲۰ ه.ق)

آثر: گلشن راز

قیصر امین پور

استاد دانشگاه و شاعر معاصر

تولد: ۱۳۳۸ در خوزستان، درگذشت: ۱۳۸۶ در تهران

آثار: در کوچه آفتاب، تنفس صبح، مثل چشمہ مثل رود، به قول پرستو، آینه‌های ناگهان

جمله

تعرب کلمه یا مجموعه‌ای از کلمه‌ها که معنای کاملی دارند.

هنگام سخن گفتن یا نوشتن، برای «انتقال پیام» به شنوونده یا خواننده استفاده می‌شود.

• واژه‌های هم‌آوا: واژه‌هایی که تلفظ یکسان دارند، اما از نظر معنا و شکل املایی با یکدیگر متفاوت‌اند.

مثال قریب (نزدیک) / غریب (بیگانه)

بادآوری هرگاه ویژگی‌های انسانی مانند خنده‌یدن، صحبت کردن و... به غیرانسان نسبت داده شود، به آن «شخصیت بخشی» می‌گویند. **مثال** ابر گریست.

غوغا: اشوب و فریاد، همهمه
فارغ: آسوده، راحت
فروغ: روشنایی، نور
کام: آرزو، میل، خواسته
گلدسته: مناره

● معنی واژه‌ها و اصطلاحات
ابد: زمانی که آن را نهایت نباشد؛ جاودان، همیشگی
افق: کرانه آسمان
رهسپار: روانه، عازم
زائر: دیدارکننده، زیارتکننده
زنجه: نوعی حشره که از خود صداتولید می‌کند؛ سیرسیرک

● معنی بیت‌ها، شرح آرایه‌ها و نکات

۱. صبح یک روز نوبهاری بود روزی از روزهای اول سال

معنی: صبح یک روز بهاری از روزهای اول سال بود.

۲. بچه‌ها در کلاس جنگل بزر جمع بودند دور هم، خوشحال

معنی: بچه‌ها در جنگل سبز که کلاس درس آنها بود، دور هم جمع شده و خوشحال بودند.

آرایه‌ها و نکات: تشبیه جنگل به کلاس درس / مراعات نظری (جنگل، سبز)

۳. بچه‌ها گرم گفت و گو بودند باز هم در کلاس، غوغای بود

معنی: بچه‌ها مشغول گفت و گو بودند و (از صدای آنها) دوباره در کلاس، غوغای همهمه بود.

آرایه‌ها و نکات: کنایه (گرم کاری بودن کنایه از مشغول کاری بودن)

۴. هر یکی برگ کوچکی در دست باز انگار، زنگ انشا بود

معنی: هر یک از بچه‌ها برگ کوچکی در دست داشت و آماده نوشتن بود، انگار دوباره زنگ انشا بود.

آنکه کاغذ بچه‌ها در کلاس جنگل سبز، برگ است.

۵. تا معلم ز گرد راه رسید گفت با چهره‌ای پر از خنده:

معنی: به محض اینکه معلم وارد شد با شادی و لبخند گفت:

آرایه‌ها و نکات: کنایه (از گرد راه رسیدن کنایه از به محض رسیدن از راه)

۶. باز موضوع تازه‌ای داریم «آرزوی شما در آینده»

معنی: «باز موضوع جدیدی برای انشادیم و آن موضوع، این است: آرزوی شما برای آینده چیست؟»

۷. شبنم از روی برگ گل، برخاست گفت: می‌خواهم آفتاب شوم

معنی: شبنم از روی برگ گل بلند شد و گفت: «من آرزو دارم آفتاب شوم.

آرایه‌ها و نکات: شخصیت‌بخشی (برخاستن و صحبت کردن شبنم)

۸. ذروه ذروه به آسمان بروم ابر باشم، دوباره آب شوم

معنی: کم کم به آسمان بروم، به ایرتبدیل شوم و دوباره به صورت باران به زمین بیایم».

آرایه‌ها و نکات: مراعات نظری (آسمان، ابر، آفتاب / ابر، آب)

۳. سعدی، اگر عاشقی کنی و جوانی عشق محمد، بس است و آل محمد

معنی: ای سعدی، اگر می خواهی عاشق باشی و جوانی کنی، عشق حضرت محمد(ص) و خاندان او برای تو کافی است.
آرایه ها و نکات: تکرار (محمد) کلیات سعدی، بخش مواعظ

صفحه ۱۱۷

خوددارزیابی

- رفتار پیامبر(ص) با امام حسن(ع) و امام حسین(ع) در دوران کودکی چگونه بود؟ **پاسخ** پیامبر با آنها به مهر و محبت رفتار می کرد، وقتی به سجده می رفت، حسن(ع) و حسین(ع) بر گردن و پشتیش می نشستند و او آنقدر در سجده می ماند تا آنها پایین بیایند. گاهی به آرامی آنان را پایین می آورد و از سجده برمی خاست و هر دو را در آغوش می گرفت و می بوسید.
- کدام رفتار پیامبر(ص) با دیگران، برای شما جالب تر است، چرا؟ **پاسخ** همه رفتارهای پیامبر جالب و آموزنده است؛ اما پیش دستی کردن ایشان در سلام (حتی به کودکان) یکی از مهم ترین رفتارهای پیامبر(ص) است که باید آن را الگو قرار دهیم.
- به نظر شما چرا پیامبر(ص) بدرفتاری با خویش را می بخشدید اما نسبت به قانون شکنی، گذشت نداشت؟ **پاسخ** زیرا وقتی از حق خود می گذشت، مشکلی برای دیگران پیش نمی آمد؛ اما اگر از حق دیگران می گذشت، هرج و مر جامعه را فرامی گرفت.
- سعدی در ستایش خود از پیامبر(ص)، ایشان را در زیبایی و اعتدال به چه چیزهایی تشییه کرده است؟ **پاسخ** در زیبایی، پیامبر را به ماه تشییه کرده است؛ حتی ایشان را برتر از ماه دانسته و در اعتدال نیز پیامبر را برتر از درخت سرو توصیف کرده است.

صفحه ۱۱۸

کارگروهی

- خداوند در قرآن، پیامبر(ص) را «أَسْوَه» یعنی سرمشق و نمونه معرفی کرده است. چگونه می توانیم از رفتار پیامبر(ص) برای زندگی بهتر سرمشق بگیریم؟

پاسخ ۱) ابتدا باید به شناخت دقیقی از پیامبر اکرم(ص) برسیم. ۲) سعی کیم خصوصیات اخلاقی ایشان را در خود پرورش دهیم.
 ۳) با استفاده از احادیث ایشان، باید اعمال و رفتار خود را آن گونه تغییر دهیم که ایشان می پسندند.

- شعر دیگری درباره پیامبر(ص) یا یکی از معصومین علیهم السلام، به کلاس بیاورید و درباره آن گفت و گو کنید.

زمین بوس قدر تو جبریل کرد	بلند آسمان پیش قدرت خجل
تو مخلوق و آدم هنوز آب و گل	تو اصل وجود آمدی از نخست
دگر هرچه موجود شد فرع توست	چه وصفت کند سعدی ناتمام؟
علیک الضلاة ای نبی السلام	

بوستان سعدی

صفحه ۱۱۸

نوشتن

- برای هر یک از کلمه های زیر دو هم خانواده بنویسید.
حضور، عطوفت، حریم

پاسخ حضور؛ حاضر، محض / عطوفت؛ عاطفه، عواطف / حریم؛ حرم، حرمت
 ۲- واژه صحیح را انتخاب کنید و در جای خالی بنویسید.

الف) گاهی به آرامی آنان را پایین می آورد و از سجده برمی خاست. (برمی خواست، برمی خاست)
 ب) اجازه نمی داد کسی جز در مقام دادخواهی در حضور او از دیگری بد بگوید. (دادخواهی، دادخاهی)

۳- بن مضارع فعل های زیر را مشخص کنید.
 می خوانم، می زویم، می پرسد، می شنوند

پاسخ می خوانم؛ خوان، می رویم؛ رو، می پرسد؛ پرس، می شنوند؛ شنو

التمارين

صفحة ۱۷

التمرين الأول:

با توجه به تصویر به پرسش‌های زیر پاسخ کوتاه دهید. (در یک کلمه)

۱- هل هذه شجرة العنب؟ آیا اینجا شهر شیراز است؟ نه

۲- هل هنا مدينة شیراز؟ آیا اینجا شهر شیراز است؟ بله

پاسخ لا

پاسخ نعم

۳- هل هنا بستان؟ آیا اینجا باع است؟ نه

۴- هل هو بايع الحقائب؟ آیا او فروشنده کیف هاست؟ نه

پاسخ لا

پاسخ نعم

صفحة ۱۸

التمرين الثاني:

ترجمه کنید.

۱. المكتبة بعيدة و المدرسة قرية. **پاسخ** کتابخانه دور و مدرسه نزدیک است.۲. هل هنا أشجار العنب و الرمان؟ لا. **پاسخ** آیا اینجا درختان انگور و انار است؟ نه۳. هل في هذه المدينة فندق؟ نعم. **پاسخ** آیا در این شهر هتل وجود دارد؟ بله

صفحة ۱۸

التمرين الثالث:

گزینه درست را انتخاب کنید.

 الصَّفَ

كلاس

 البُسْتَان

باغ

 الصَّلَاة

نماز

 الصَّبْر

صبر

 السَّنَة

سال

 الْيَوْمُ

روز

۱. يَعْنِي الْحَدِيقَةِ:

به معنی باغ

۲. عَمُودُ الدِّينِ:

ستون دین

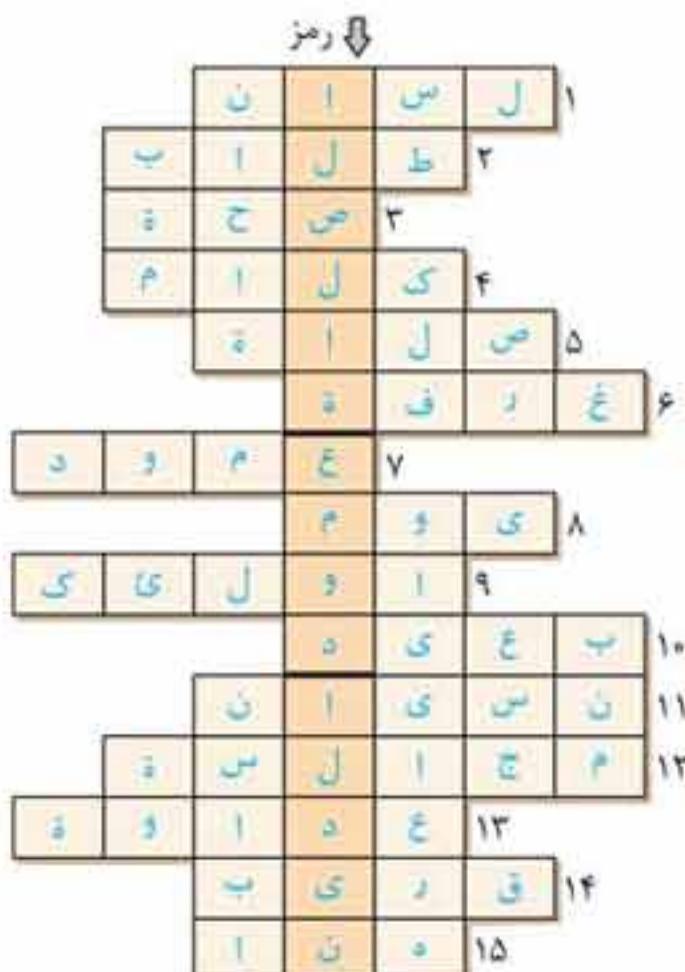
۳. زَمَانٌ طَوِيلٌ:

زمانی طولانی

التمرين الرابع:

با استفاده از کلمات زیر، جدول را کامل کنید و رمز را به دست بیاورید.
غرفة - لسان - کلام - يوم - صحة - عمود - صلاة - طلاق - هنا - مجالسة - بعيد - نسیان - أولئك - عداوة

۱. زبان
۲. دانشجویان
۳. تندرستی
۴. سخن
۵. نماز
۶. اناق
۷. ستون
۸. روز
۹. آنها
۱۰. دور
۱۱. فراموشی
۱۲. همنشینی
۱۳. دشمنی
۱۴. نزدیک
۱۵. اینجا

رمز: الصلاة عمود الدين. نماز ستون دین است.

گنوز الحکم: گنج‌های حکمت**المُعجم: واژه‌نامه**

لغة: زبان	جَوَال (الهَاتِفُ الْجَوَالُ): تلفن	أخت: خواهر
لِمْنُ: مال چه کسی، مال	سَيَّارَة: خودرو	أخ (أخو، أخا، أخي): برادر
چه کسانی	سَيِّد: أقا	أرض: زمین
مُدَرُّس: معلم	سَيِّدَة: خانم	أنا: من
مَنْ: چه کسی، چه کسانی	صَدِيق: دوست	إِنْ: قطعاً، به راستی که
وحدة: تنهایی	حُسَام: شمشیر	أنتِ: تو «مؤنث»
صَيْف: مهمان «جمع: سماوات»	حُسْنُ الْعَهْدِ: خوش‌بیمانی	أنتَ: تو «مذکور»
هي: او «مؤنث»	صَغِير: کوچک	جلیسُ السُّوِءِ: همنشین بد
	سَائِق: راننده	
	سَمَاء: آسمان «جمع: سماوات»	
	كَاتِب: نویسنده	
	سَوْءَ: بدی، بد	

ایستگاه سنجش

۱ جمله‌های زیر را ترجمه کنید.

الف) الجَنَّةُ تَحْتُ أَفْدَامِ الْأَمْهَاتِ.

ج) التَّنَزَّلُ فِي ثَلَاثَةِ أَشْيَايَ عِبَادَةً.

ه) أَرْبَعَةُ قَلِيلُهَا كَثِيرٌ: «الْفَقْرُ وَالْوَجْعُ وَالْعَدَاوَةُ وَالثَّارُ».

۲ متضاد هر کلمه را از میان کلمه‌های داده شده پیدا کنید و مقابل آن بنویسید.

«أَمَامٌ، تَحْتٌ، بَعِيدٌ، فَوْقٌ، خَلْفٌ، قَرِيبٌ»

ج) بَعِيدٌ ≠

ب) تَحْتٌ ≠

الف) أَمَامٌ ≠

۳ با توجه به تصاویر به پرسش‌های داده شده پاسخ دهید.

ب) أَيْنَ الرَّجُلُانِ؟

الف) أَيْنَ الطَّالِبُ؟

۴ به پرسش زیر پاسخ دهید.

من أين أنت؟ (مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟)

گزینه درست را انتخاب کنید.

الف) كم أسبوعاً في الشَّهْرِ؟ (سَبْعَةً / أَرْبَعَةً)

ب) كم إماماً بعد النبي (ص)؟ (إِثْنَا عَشَرَ / تِسْعَةً)

۵ عبارت‌های ستون (الف) را به ترجمه‌های مربوط به آنها در ستون (ب) وصل کنید.

ب	الف
چه چیزی	عَلَيْكَ بِالصَّبْرِ
کجاست	عَلَى الْيَمِينِ
سمت راست	مَاذَا
تو باید صبر کنی،	أَيْنَ

پاسخ نامه

۱. الف) بهشت زیر پاهای مادران است. / ب) خوش‌اخلاقی نیمی از دین است. / ج) نگاه کودن در سه چیز عبادت است. / د) او کسی است که آسمان‌ها و زمین را در شش روز آفرید. / ه) چهار چیز اندکش زیاد است: نیازمندی، درد، دشمنی و آتش.
۲. الف) خَلْفٌ / ب) فَوْقٌ / ج) قَرِيبٌ ۳. الف) الطَّالِبُ فِي الْمَدَرَسَةِ. / ب) الرَّجُلُانِ فِي الشَّيَارَةِ. ۴. أنا إیرانی. (أَنَا إِرَانِيٌّ). ۵. الف) أَرْبَعَةُ / ب) إِثْنَا عَشَرَ ۶. عَلَيْكَ بِالصَّبْرِ؛ تو باید صبر کنی. / عَلَى الْيَمِينِ؛ سمت راست / ماذَا: چه چیزی / أَيْنَ: کجاست

فصل ۳

جبر و معادله

ایستگاه آموزش

متغیر

تمادهایی برای بیان عدهای تامعلوم یا مقادیر غیر مشخص اند.

معمولًا با حروف کوچک انگلیسی نمایش داده می‌شود.

به کمک آن می‌توان عبارت‌های کلامی را به صورت جبری نوشت.

جمله n ام الگو: با دانستن آن می‌توان جمله‌های دیگر الگو را محاسبه کرد.

مثال: اگر در یک الگوی عددی، هر جمله از حاصل جمع جمله قبلی با مقدار ثابتی به دست آید، داریم:
 $(\text{مقدار ثابت} - \text{جمله اول}) + n \times \text{مقدار ثابت} = \text{جمله } n \text{ ام}$

جمله n ام الگوی ... و ۱۰ و ۷ و ۴ را به دست آورید.

$$\begin{array}{r} \text{... و ۱۰ و ۷ و ۴} \\ \swarrow \quad \searrow \\ +2 \qquad +2 \end{array} \quad 3 \times n + (4 - 3) = 3 \times n + 1$$

پاسخ

خاصیت ضرب

$a \times b = b \times a$: خاصیت جایه‌جایی ضرب.

$a \times 1 = a$: عضو خنثی در ضرب.

خاصیت جمع

$a + b = b + a$: خاصیت جایه‌جایی جمع.

$a + 0 = a$: عضو خنثی در جمع.

عبارت جبری

شامل یک یا چند عدد متغیر است. عمل جمع، تفریق، ضرب و تقسیم.

$$xy = x \cdot y = x(y) = (x)y = (x)(y)$$

نمایش حاصل ضرب دو متغیر x و y به صورت‌های رو به روست:

نکته: بهتر است از علامت ضرب به شکل « \times » استفاده نشود.

$$\frac{1}{5}, 3(-y), axy$$

جمله: عبارت جبری که در آن جمع یا تفریق به کار نمود.

جملات متشابه

چند جمله‌ای‌ها با متغیر یکسان **مثال** x و x^2 همینطور $5yax$ و $2axy$ جملات متشابه دارند.

برای جمع یا تفریق جملات متشابه فقط عدهای کنار متغیر را با هم جمع یا تفریق می‌کیم و عبارت‌های جبری را ساده‌تر می‌کنیم.

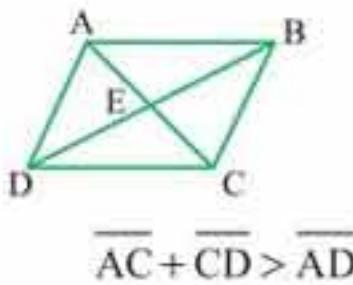
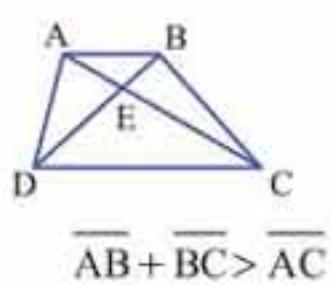
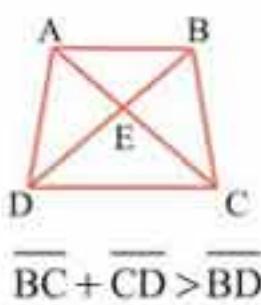
کاربرد

در حل مسائل جبری

نوشتن عبارت کلامی به صورت جبری و بر عکس

$$a(b \cdot c) = (ab) \cdot c = a \cdot b \cdot c$$

● خاصیت شرکت پذیری ضرب

$$\overline{AB} + \overline{AD} > \overline{BD}$$

$$\overline{BD} - \overline{DE} = \overline{BE}$$

$$\overline{BC} + \overline{CD} > \overline{BD}$$

$$\overline{AB} + \overline{BC} > \overline{AC}$$

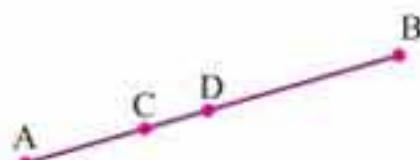
$$\overline{AC} + \overline{CD} > \overline{AD}$$

$$\overline{AE} + \overline{EB} > \overline{AB}$$

$$\overline{AC} - \overline{EC} = \overline{AE}$$

$$\overline{AE} + \overline{DE} > \overline{AD}$$

پاسخ

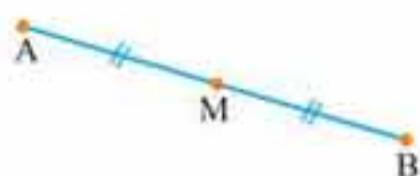
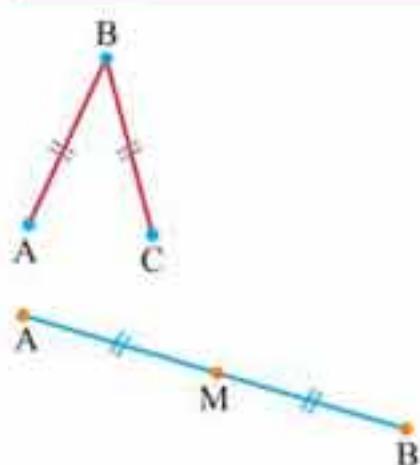
۲- می دانیم $\overline{DB} = 4\text{cm}$ و $\overline{AC} = 2\text{cm}$ ، $\overline{AB} = 7\text{cm}$ (مخفف سانتی متر است).یک رابطه جبری بنویسید و با جایگزین کردن عدها، طول پاره خط CD را به دست آورید.

$$\overline{AC} + \overline{CD} + \overline{DB} = \overline{AB} \Rightarrow 2 + \overline{CD} + 4 = 7 \Rightarrow 6 + \overline{CD} = 7 \Rightarrow \overline{CD} = 7 - 6 = 1\text{cm}$$

پاسخ

فعالیت

۱- پاره خط های مساوی را به صورت رو به رو در شکل مشخص می کنیم.

علامت ها نشان می دهند که: $\overline{AB} = \overline{AC}$ در شکل مقابل M وسط پاره خط AB است.

$$\overline{AM} = \overline{MB}$$

تساوی این دو پاره خط را با علامت گذاری روی شکل نشان دهید. تساوی های زیر را با نوشتن عدد مناسب کامل کنید.

$$\overline{AB} = 2 \overline{AM}$$

$$\overline{AM} = \frac{1}{2} \overline{AB}$$

۲- در شکل زیر پاره خط های AB ، BC ، AC و DE با هم مساوی اند. طول کدام پاره خط ها برابر $2\overline{AB}$ است؟

$$\overline{AD} = \overline{BE} = 2\overline{AB}$$

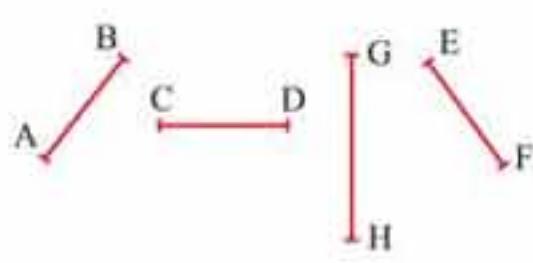
پاسخ

$$\overline{AC} = 2\overline{AB} , \overline{BD} = 2\overline{AB} , \overline{CE} = 2\overline{AB}$$

طول کدام پاره خط ها برابر $2\overline{AB}$ است؟ پاسخ

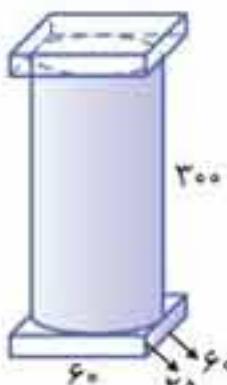
چند پاره خط در شکل رو به رو دیده می شود؟ پاسخ ۱۰ پاره خط؛ به کمک راهبرد الگوسازی نام همه پاره خط ها را می نویسیم:

$$AB - AC - AD - AE - BC - BD - BE - CD - CE - DE$$

۳- با توجه به پاره خط هایی که در شکل زیر می بینید، اگر بدانیم $\overline{EF} < \overline{GH}$ و $\overline{DC} = \overline{EF}$ و $\overline{AB} = \overline{DC}$ ، رابطه های زیر را کاملکنید. (این علامت \Rightarrow یعنی نتیجه می گیریم):

$$\begin{cases} \overline{AB} = \overline{DC} \\ \overline{DC} = \overline{EF} \end{cases} \Rightarrow \overline{AB} = \overline{EF}$$

$$\begin{cases} \overline{AB} = \overline{EF} \\ \overline{EF} < \overline{GH} \end{cases} \Rightarrow \overline{AB} < \overline{GH}$$

۱- حجم ستون شکل مقابل را به صورت تقریبی پیدا کنید. (کل شکل را مکعب مستطیل و یا استوانه در نظر بگیرید.)

پاسخ شکل را به صورت یک مکعب مستطیل در نظر می‌گیریم که قاعده آن مربعی به ابعاد 6×6 و ارتفاع آن $300 - 25 = 275$ است؛ بنابراین:

حالا کمی دقیق‌تر محاسبه کنید و آن را به سه قسم تقسیم کنید و حجم سه تکه را جداگانه حساب کنید و مجموع را به دست آورید (شعاع قاعده استوانه چند است؟).

$$V_{\text{استوانه}} = S \cdot h \quad S = \pi / 4 \times 6 \times 6 = 28.26 \quad V = 28.26 \times 300 = 8478 \text{ cm}^3 \quad \text{پاسخ}$$

$$V_{\text{مکعب مستطیل}} = S \cdot h = 6 \times 6 \times 25 = 900 \text{ cm}^3$$

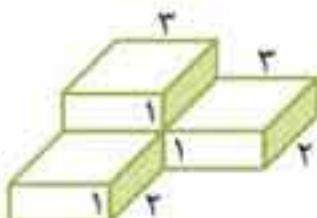
حجم مکعب مستطیل‌های بالایی و پایینی با هم برابر است؛ بنابراین حجم کل شکل برابر است با:

$$8478 + 900 + 900 = 10278 \text{ cm}^3$$

$$126000 - 10278 = 23222 \text{ cm}^3$$

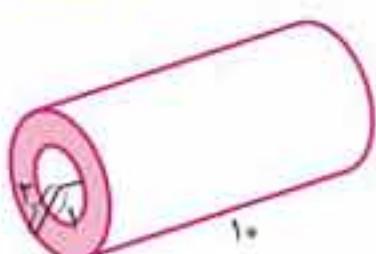
تفاوت دو جواب را به دست آورید. **پاسخ**

۲- حجم اشکال زیر را به دست آورید.

$$V_{\text{مکعب مستطیل}} = 3 \times 2 \times 1 = 6$$

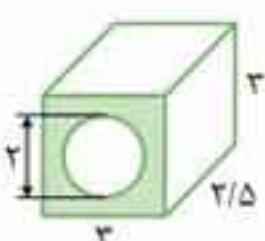
$$V_{\text{کل}} = 4 \times 6 = 24$$

$$V = S \cdot h$$

$$S = S_{\text{خارج}} - S_{\text{داخل}} = 2 \times 2 \times \pi / 14 - 1 \times 1 \times \pi / 14 = 9 / 42 \pi$$

$$V = 9 / 42 \times 10 = 9 / 420$$

$$V = S \cdot h$$

$$S = S_{\text{خارج}} - S_{\text{داخل}} = (2 \times 2) - (1 \times 1 \times \pi / 14) = 5 / 86$$

$$V = 5 / 86 \times 2 / 5 = 14 / 430$$

روش اول:

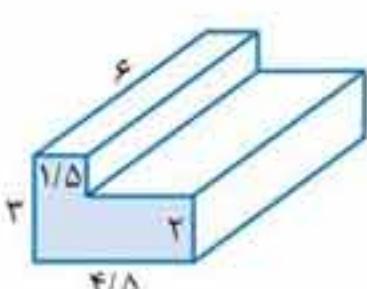
$$V = V_{\text{کل}} - V_{\text{مکعب مستطیل}}$$

$$V_{\text{کل}} = 3 \times 2 / 5 \times 3 = 22 / 5$$

$$V_{\text{مکعب مستطیل}} = 1 \times 1 \times 3 / 14 \times 2 / 5 = 7 / 85$$

$$V = 22 / 5 - 7 / 85 = 14 / 430$$

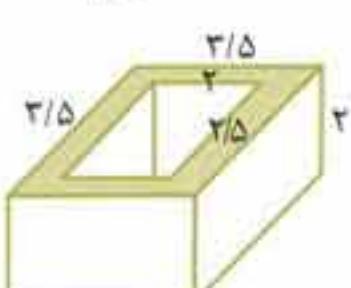
روش دوم:

$$V = S \cdot h$$

$$S = (2 \times 4 / 5) - (1 / 5 \times 1) = 10 / 5 \quad \text{یا} \quad S = 2 \times 4 / 5 + 1 \times 1 / 5 = 9 / 5 + 1 / 5 = 10 / 5$$

$$V = 10 / 5 \times 2 = 6$$

$$V = S \cdot h$$

$$S = (3 / 5 \times 2 / 5) - (2 / 5 \times 2 / 5) = 12 / 25 - 4 / 25 = 8 / 25$$

$$V = 8 / 25 \times 2 = 16 / 25$$

بخش ۲

مواد؛ الفبای زندگی

فصل ۳ اتم‌ها، الفبای مواد

ایستگاه آموزش

اتم‌ها

- اصلی‌ترین ذره‌های سازنده جهان هستند.
- ذره‌های سازنده همه مواد هستند که خواص آنها را تعیین می‌کنند.
- آن قدر ریز هستند که حتی با میکروسکوپ‌های قوی نیز دیده نمی‌شوند و با مشاهده غیرمستقیم و آزمایش‌های تجربی می‌توان آنها را کشف و بررسی کرد.

مواد

- از کنار هم قرار گرفتن یک یا چند نوع اتم ساخته می‌شوند.
- همه مواد در جهان هستی تقریباً از ۹۰ نوع اتم یعنی ۹۰ عنصر ساخته شده‌اند.

انواع مواد

- موادی که از یک نوع اتم ساخته شده‌اند و به آنها عنصر گفته می‌شود. **مثال** عنصرهای طلا، مس و آهن، شامل تعداد بسیار زیادی اتم‌های طلا، مس و آهن هستند که در کنار هم قرار گرفته‌اند.
- موادی که از چند نوع اتم ساخته شده‌اند.

مولکول‌ها

- وحده‌های سازنده موادی هستند که از چند نوع اتم تشکیل شده‌اند.
- از بیوند دو یا چند اتم به وجود می‌آیند.

گلوله‌های کروی، مدلی برای نمایش مواد

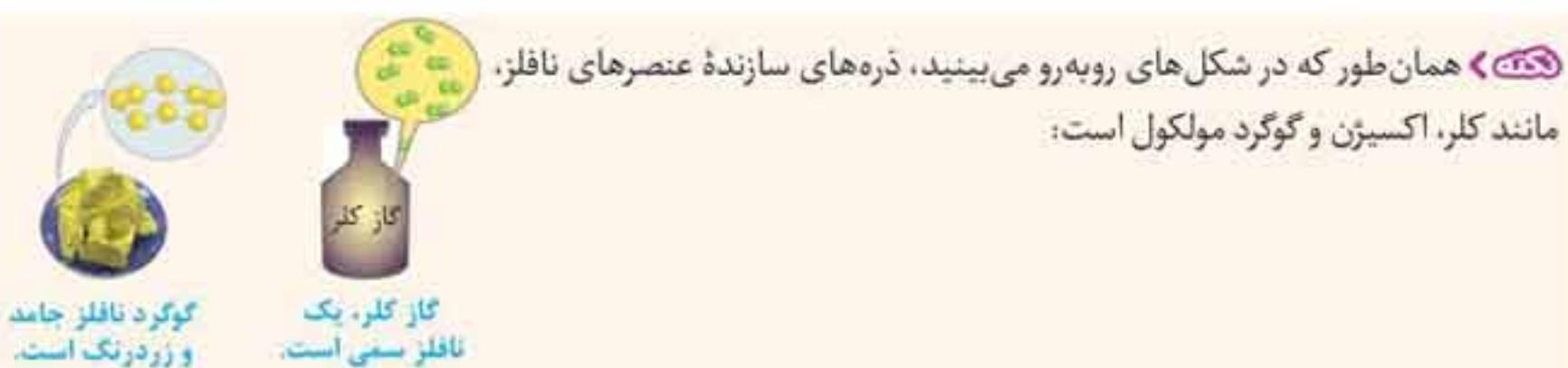
- برای درک رفتار مواد و بررسی آنها (به دلیل اینکه اتم‌ها، ذره‌های ریزی هستند و دیده نمی‌شوند)، توسط دانشمندان ارائه شد.

در این مدل، اتم‌ها به صورت گلوله‌های کروی نشان داده می‌شوند.

مثال ساختار آب به کمک مدل گلوله‌های کروی در شکل رویه رو نشان داده شده است:

آب یک مولکول
۱۲ آنی است.

مطابق شکل های رو به رو، ذره های سازنده عنصرهای فلز، فقط اتم است:

ذرات ریز تشکیل دهنده اتم ها

- کترون: اطراف هسته اتم قرار دارد و بانماد (۵) نشان داده می شود.
- پروتون: داخل هسته اتم قرار دارد و بانماد (۲) نشان داده می شود.
- نوترون: داخل هسته اتم قرار دارد و بانماد (۱) نشان داده می شود.

● ذره های سازنده کربن دی اکسید در نمودار زیر نشان داده شده است:

● ویژگی های حالت های فیزیکی مواد در جدول زیر آمده است:

حالت های فیزیکی	جامد	مایع	گاز
شکل	معین	نامعین (به شکل خلف درمی آید.)	نامعین (به شکل خلف درمی آید و در سراسر آن پخش می شود.)
حجم	معین (در ته خلف قرار می گیرد.)	معین (در ته خلف قرار می گیرد.)	نامعین (همه حجم ظرف را شغال می کند.)
فاصله بین مولکول ها	کم	بیشتر از جامد و کمتر از گاز	زیاد
جنبیش مولکول ها	کم	بیشتر از جامد و کمتر از گاز	زیاد
میزان افزایش حجم با گرم کردن	کم	بیشتر از جامد و کمتر از گاز	به راحتی انجام نمی شود.
تراکم پذیری	به آسانی انجام نمی شود.	بیشتر از جامد و کمتر از گاز	بیشتر از جامد و کمتر از گاز
مدل مولکول	نمودار	نمودار	نمودار

نمونه آزمون پایانی

شماره	سؤال	بارم										
۱	<p>در هر قسمت، گزینه درست را انتخاب کنید.</p> <p>الف) در گودش عمومی خون، خون از برمی گردد.</p> <p>خارج می شود و به دهیز راست - بطن چپ - بطن راست</p> <p>(۱) دهیز راست - بطن چپ (۲) بطن راست - دهیز چپ (۳) بطن چپ - دهیز راست</p> <p>ب) فعالیت باکتری ها در دهان و تولید اسید در مرحله اول سبب آسیب به کدام بخش دندان می شود؟</p> <p>(۱) مینای دندان (۲) ریشه دندان (۳) عاج دندان (۴) مغز دندان</p> <p>پ) کدام ویتامین سبب تقویت بینایی می شود؟</p> <p>(۱) A (۲) B (۳) C (۴) D</p> <p>ت) در ابتدای نای، کدام یک از قسمت های زیر دیده می شود؟</p> <p>(۱) حنجره (۲) نایزک (۳) حلق (۴) نایز</p> <p>ث) کدام یک از واحدهای زیر برای اندازه گیری طول حیاط مدرسه متناسب تر است؟</p> <p>(۱) mm (۲) cm (۳) km (۴) m</p> <p>ج) یکی از پاک ترین روش های تولید برق، کدام است؟</p> <p>(۱) استفاده از انرژی سوخت هسته ای (۲) استفاده از انرژی برق آبی (۳) استفاده از انرژی سوخت فسیلی (۴) استفاده از انرژی سوخت زیستی</p>	۱/۵										
۲	<p>درستی یا نادرستی جمله های زیر را مشخص کنید.</p> <p>الف) قلب انسان در مجموع از ۴ دریچه و ۲ حفره تشکیل شده است.</p> <p>ب) در هوای آلوده، میزان اکسیژن تقریباً ۲۱ درصد است.</p> <p>پ) دستگاه گوارش از دهان آغاز می شود و تا مخرج ادامه می یابد.</p> <p>ت) انعطاف پذیری یک ماده نشان می دهد. آن ماده چقدر می تواند برای وارد کردن نیرو، خم یا کشیده شود.</p> <p>ث) استحکام نافلزها از سایر مواد بیشتر است.</p>	۱/۲۵										
۳	<p>موارد ستون (الف) را به موارد مربوط به ستون (ب) وصل کنید. (یک مورد در ستون (ب) اضافی است).</p> <table border="1"> <tr> <td style="text-align: center;">الف</td> <td style="text-align: center;">ب</td> </tr> <tr> <td>در حالت خنثی تعداد پروتون ها با این ذره اتم یکسان است.</td> <td>گاز</td> </tr> <tr> <td>فاصله بین مولکول های آن کمتر است.</td> <td>الکترون</td> </tr> <tr> <td>جنبیش بین ذره های آن بیشتر است.</td> <td>نوترون</td> </tr> <tr> <td></td> <td>جامد</td> </tr> </table>	الف	ب	در حالت خنثی تعداد پروتون ها با این ذره اتم یکسان است.	گاز	فاصله بین مولکول های آن کمتر است.	الکترون	جنبیش بین ذره های آن بیشتر است.	نوترون		جامد	۰/۷۵
الف	ب											
در حالت خنثی تعداد پروتون ها با این ذره اتم یکسان است.	گاز											
فاصله بین مولکول های آن کمتر است.	الکترون											
جنبیش بین ذره های آن بیشتر است.	نوترون											
	جامد											

Talk to Your Teacher

با معلم خود صحبت کنید.

تیچر بور تو ناک

How do you say this in English?

انگلیش این دیس بی بو دو هاو

2. Circle the month and day of your birth in the tables below.
- دایره بکشید.
- بیلو تیپلز د این برت بور او دی اند مات د سیرکل تو

Farvardin

فروردین

Ordibehesht

اردیبهشت

Khordad

خرداد

Tir

تیر

Mordad

مرداد

Shahrivar

شهریور

Mehr

مهر

Aban

آبان

Azar

آذر

Day

دی

Bahman

بهمن

Esfand

اسفند

1 وان	2 تو	3 نری	4 فور	5 فابو	6 سپکس	7 سون	8 ایت
9 ناین	10 بن	11 ایلوون	12 نولو	13 نرتن	14 فورتن	15 فیفتین	16 سیکس تین
17 سون تین	18 ایت تین	19 ناین تین	20 نوازی	21 نوازی وان	22 نوازی تو	23 نوازی نری	24 نوازی فور
25 نوازی فابو	26 نوازی سون	27 نوازی ایت	28 نوازی ناین	29 نوازی ناری	30 نرتنی	31 نرتنی وان	

Answer My birthday is on Farvardin 24.

نوازی فور فروردین آن ایت برت دی مای

تولد من ۲۴ فروردین است.

Listening and Reading

گوش دادن و خواندن

P. 20

Listen to the conversations and check (✓) the correct items.

به مکالمه ها گوش دهید و گزینه درست را علامت (✓) بزنید.

چک اند کانورتیشن د تو لین ایمز کارکت د

Conversation

مکالمه

کانورتیشن

Day

روز

دی

Month

ماه

عانت

1

وان

11

ایلوون

12

نولو

13

نرتن

Bahman

بهمن

Mordad

مرداد

Azar

آذر

2

تو

15

فیفتین

17

سون تین

19

ناین تین

Tir

تیر

Day

دی

Mehr

مهر

Lesson 8

درس ۸

این

My Favorite Food
غذای مورد علاقه من

فود فیوریت مای

Vocabulary

Vocabulary	Pronunciation	Meaning	Vocabulary	Pronunciation	Meaning
apple	اپل	سبز	kebab	کباب	کباب
banana	بانانا	پریز	milk	میلک	شیر
bread	برد	نان	onion	لیون	بیار
cake	کیک	کیک	orange juice	آرنج جوس	آب پرتقال
carrot	کرپت	هیوچ	pineapple	پایپن اپل	الناس
cheese	چیز	پیس	potato	پیتو	سوسز زمینی
chicken	چیکن	موغ	quince	کوئنس	دی
coconut	کوکونات	نارگیل	rice	رایس	برنج
dates	دیتس	حرما	salad	سلاد	سلاد
drink	درینک	لیکن	some	سام	تعدادی
eat	ایت	خوردن	Sounds good.	ساندز گود	به نظر خوب من می‌رسد
enough	ایناف	کافی	spaghetti	شیاگتی	ماکارونی
favorite	فیوریت	مورد علاقه	suggestion	ساجشن	پیشنهاد
food	فود	غذا	tea	تی	چای
fruit	فروت	سوپا	thirsty	تیرستی	شه
honey	هانی	حلل	tomato	لومبو	گوجه فرنگی
hungry	هانگری	گرسه	yoghurt	یوگرت	حالت
ice-cream	ايس کرم	یوسی	zucchini	زوکس	کدو
jelly	جلی	رله			

Instruction Point**ایستگاه آموزش**

- هنگام بیان تمایل خود برای خوردن، نوشیدن و... از عبارت **I'd like** یا **would like** استفاده می‌کنیم.

Example I'd like to eat some cake.

من دوست دارم مقداری کیک بخورم.

کیک سام ایت تو لایک آید

- برای بیان علاقه نسبت به چیزی از واژه **favorite** استفاده می‌کنیم.

Example My favorite drink is milk.

نوشیدنی مورد علاقه من شیر است.

میلک آیز درینک فیوریت مای

- شهرداری: مؤسسه‌ای که برای اداره بهتر شهر به وجود آمده است و خدماتی را به ساکنان شهر ارائه می‌کند.
- عوارض نوسازی: مبلغی که شهروندین ها باید هر سال به شهرداری پردازند تا بخشی از هزینه‌های خدماتی شهرداری تأمین شود.

برخی از مهم‌ترین خدمات شهرداری

- احداث، تعمیر یا آسفالت خیابان‌ها، پل‌ها، تونل‌ها و پیاده‌روها
- ایجاد فضای سبز و کاشت درخت و نهال در مکان‌های مختلف شهر و ایجاد بوستان و زمین بازی
- نظارت بر ساخت و سازها، یعنی صدور «پروانه ساختمان» برای مردمی که خواهان ساخت و ساز هستند.
- نظافت کوچه‌ها و خیابان‌ها و جمع‌آوری و دفع زباله‌ها
- ایجاد فرهنگ‌سراها و خانه‌های سلامت برای اوقات فراغت مردم
- نظارت بر حمل و نقل عمومی (توبوس، تاکسی و مترو) برای رفت و آمد مردم

اداره روستا توسط

- شورای اسلامی روستا که اعضاً آن توسط مردم آن روستا انتخاب می‌شوند، انجام می‌شود.
- دهیار که با رأی شورا یا به صورت مستقیم توسط مردم انتخاب شده، انجام می‌شود.

اقدامات شورای اسلامی روستا

- ساختن یا تعمیر حمام
- ساختن پل
- ساختن مدرسه
- ساختن مسجد
- تصمیم‌گیری در امور مربوط به دهیار

شکل‌های زمین در ایران

- شمال: کوه‌های آذربایجان، رشته‌کوه البرز و کوه‌های خراسان
- غرب: رشته‌کوه زاگرس
- مرکز و جنوب شرقی: کوه‌های کرکس و بشاغرد
- دشت‌ها و جلگه‌ها: داشتن زمین‌های حاصلخیز و مناسب برای کشاورزی
- نواحی پست و هموار
- کوهپایه‌ها: از یکسو به کوه‌ها و از سوی دیگر به دشت‌ها مربوط می‌شوند.

رشته‌کوه البرز

- مانند دیواری دریای خزر را از قسمت‌های داخلی کشور جدا می‌کند.
- در دامنه شمالی (رو به دریا) آن برف و باران فراوان می‌باشد و جنگل‌های انبوی وجود دارد.
- در دامنه جنوبی (پشت به دریا) آن رطوبت کم است و پوشش گیاهی کمتری دارد.

رشته‌کوه زاگرس

- جهت آن شمال غربی-جنوب شرقی (↗) است.
- در دامنه‌های شمال غربی، برف و باران فراوان می‌باشد.
- هرچه به سمت جنوب می‌رویم، از میزان بارش برف و باران کاسته می‌شود.

سیاره زمین

- خانه بزرگ همه مردم است.
- ایران یکی از کشورهای این سیاره است (در جنوب غربی قاره آسیا).
- قاره‌ها و اقیانوس‌های پهناور دارد.

○ فعالیت

صفحه ۵۰

- ۱- کاربرگه شماره (۳) را برای آشنایی بیشتر با تقسیمات کشوری در کلاس کامل کنید.

کاربرگه شماره (۳) آشنایی با تقسیمات استان

با راهنمایی و کمک معلم، نقشه تقسیمات سیاسی (کشوری) استان محل زندگیتان را پیدا کرده، رونوشت بگیرید و در این محل بچسبانید. سپس به پرسش‌ها پاسخ دهید.

نقشه‌خوانی:

- استان شما چند شهرستان دارد؟ با شماره مشخص کنید.

پاسخ ۱۰ شهرستان

- مرکز استان شما کدام شهر است؟ پاسخ خرم‌آباد

- بزرگ‌ترین شهرستان و کوچک‌ترین شهرستان استان شما

کدام است؟ پاسخ بزرگ‌ترین شهرستان: الیگودرز / کوچک‌ترین

شهرستان: دورود / بزرگ‌ترین شهر: خرم‌آباد

- شهر یا روستایی که شما در آن زندگی می‌کنید در کدام شهرستان این استان واقع شده است؟ پاسخ شهر چغابل در شهرستان کوهدهشت

صفحه ۵۲

○ فعالیت

- ۲- هم‌فکری کنید. شما از چه راه‌هایی می‌توانید برای حفاظت از شهر یا روستای خود با شهرباری همکاری کنید؟ چند مورد بگویید. پاسخ ۱) دقت در انتخاب اعضای شورای اسلامی شهر یا روستا ۲) همکاری با اعضای انتخاب شده در شورای شهر یا روستا ۳) همکاری و رعایت دستورالعمل‌های شهرباری درباره جمع‌آوری زباله‌های محله ۴) حفاظت از فضای سبز اطراف محل سکونت خود ۵) پرداخت به موقع عوارض شهرباری

صفحه ۵۴

○ فعالیت

- ۴- کاربرگه شماره (۴) قله‌های مهم ایران را در کلاس کامل کنید.

کاربرگه شماره (۴) قله‌های مهم ایران

- روی نقشه نام قله‌هایی را که نوشته نشده است بنویسید.

- دریاها را با مداد آبی رنگ کنید.

- کدام قله‌ها آتش‌فشان بوده‌اند؟ بنویسید. پاسخ دماوند، تفتان، سبلان و سهند

فصل ۵

اخلاق

در دروازه هم شان عزت

ایستگاه آموزش

- زندگی سعادتمندانه نیازمند عمل به دستورات الهی است که یکی از این احکام، رعایت پوشش اسلامی است.
- مهم‌ترین فایده حجاب، در امان ماندن از آزار و اذیت افراد سودجو و هوسران است.
- حجاب نشانه عزت و فرهنگ ملی- اسلامی ماست.
- در قرآن کریم دستورات روشنی برای حفظ حجاب آمده است.

وازگان

آبصارِهُنْ: چشم‌هایشان را (زنان)	غَفُورًا: آمرزند
بناتِک: دخترانت	آدُنی: مناسب‌تر
خَبِيرُ: آگاه	فُروجَهُنْ: دامانشان را (زنان)
يَحْفَظُنَ: حفظ کنند (زنان)	عَلَيْهِنَ: بر خودشان
يَغْضُضُوا: فروگیرند (مردان)	يُدَنِينَ: فروپوشند
زِينَتَهُنْ: زینت‌های خود را	ظَهَرَ: نمایان است

بررسی آیات

- آیه: «يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُل لِّا زَوْاجٍ كَ وَ بَنَاتِكَ وَ نِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدَنِينَ عَلَيْهِنَ مِنْ جَلَابِيَهِنَ ذَلِكَ آدُنِي أَنْ يُعْرَفَنَ فَلَا يُؤْذَيَنَ وَ كَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا»

ترجمه: ای پیامبر، به زنان و دختران خود و زنان مؤمنان بگو که پوشش خود را بر خود فروپوشند. این مناسب‌تر است، تا [به عفت] شناخته شوند و مورد آزار واقع نگردند. و خدا آمرزند و مهربان است.

پیام: مهم‌ترین فایده حجاب، در امان ماندن از آزار و اذیت افراد سودجو و هوسران است.

- آیه: «قُل لِلْمُؤْمِنِينَ يَغْضُضُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَ يَحْفَظُوا فُروجَهُمْ ذَلِكَ آزْكِي لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ وَ قُل لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضُنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَ وَ يَحْفَظُنَ فُروجَهُنَ وَ لَا يُبَدِّيَنَ زِينَتَهُنَ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا»

ترجمه: [ای پیامبر] به مردان مؤمن بگو چشم‌های خود را [از نگاه به نامحرم] فروگیرند و دامان خود را [از گناه] حفظ نمایند. که این برای آنان پاکیزه‌تر است؛ زیرا خداوند به آنچه می‌کنند آگاه است. و به زنان مؤمن [نیز] بگو چشم‌های خود را [از نگاه به نامحرمان] فروگیرند، و دامان خود را [از گناه] حفظ نمایند. و زینت خود را آشکار نکنند، جزان مقدار [مانند گردی صورت] که نمایان است.

پیام: علاوه بر حفظ پوشش، همه افراد (جهه زن و چه مرد) باید در رفتار و گفتار خود حیا و عفت را رعایت کنند.

انس با قرآن در خانه

- الف-** خواندن روزانه قرآن کریم: هر روز در خانه یک صفحه از صفحات ۲۸۶ تا ۲۹۱ قرآن کریم را بخوانید.
بر عهده دانش آموز است.
- ب-** ترجمه این عبارات قرآنی را که در صفحات فوق آمده است کامل کنید و شماره آیه مربوط را مقابل آن بنویسید.
- ۱- **إِنَّ الشَّيْطَنَ كَانَ لِلإِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِينًا**: قطعاً شیطان بر انسان است **دشمنی آشکار**.
اسراء، آیه ۵۳
- ۲- **إِنَّ عِبادَى لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَنٌ**: قطعاً بندگان نیست بر تو **(ای شیطان)** بر آنها هیچ تسلطی.
اسراء، آیه ۶۵
- ۳- **إِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا**: قطعاً او **(خدا)** است بر شما مهربان
اسراء، آیه ۶۶
- ۴- **إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا**: قطعاً بخشنده است خدا بر تو **(ای پیامبر)** بزرگ (و بسیار).
اسراء، آیه ۸۷
- ج- از صفحه ۲۹۱ قرآن کریم حداقل سه ترکیب یا عبارت ساده قرآنی نوشته و معنا کنید.
- ۱- **لَكَ بَيْتٌ**: برایت خانه‌ای
۲- **خَسِيرَ الدِّينِ**: آنها زیان کارانند.
- ۳- **رَزَقُهُمُ اللَّهُ**: روزیشان را خدا
- ۴- از صفحه ۲۹۰ قرآن کریم یک پیام قرآنی کوتاه و زیبا درباره پیروزی حق بر باطل یافته و آن را همراه با ترجمه بنویسید. آیا خاطره‌ای درباره این پیام دارید یا از دیگران شنیده‌اید؟ آن را برای دوستانتان در کلاس تعریف کنید.

پیام قرآنی

متن: **وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَرَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهوقًا**
ترجمه: و بگو آمد حق و نابود شد باطل؛ قطعاً باطل نابودشدنی است.

درس هشتم جلسه اول

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده کامل کرده و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

غار . مهینا کن . نازل کرد . بهتر . زینت

معنا	کلمه	ردیف
وقتی که، هنگامی که	إِذ	۵
غار	كَهْف	۶
بیخش به، بدھ به	آت	۷
نژد	لَدُن	۸

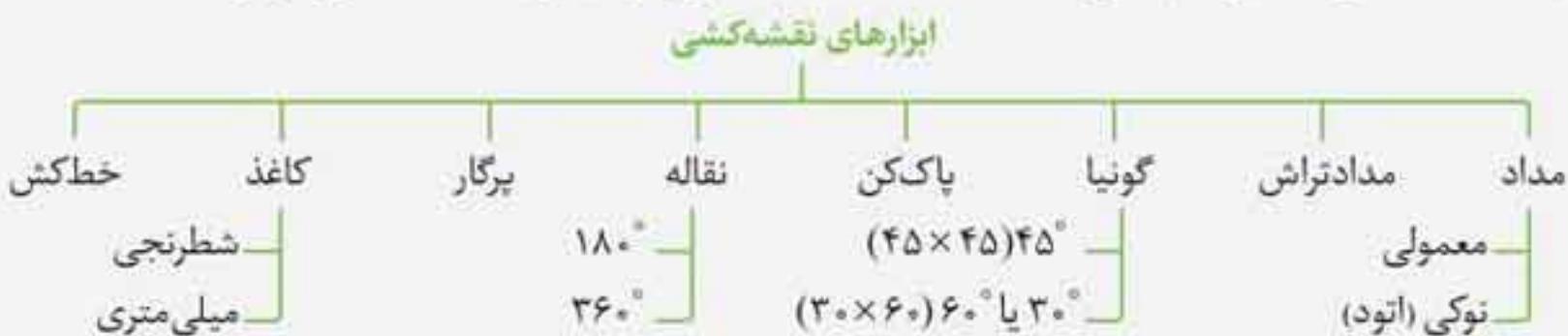
معنا	کلمه	ردیف
نازل کرد، فروفرستاد	أَنْزَلَ	۱
قراردادیم	جَعْلَنَا	۲
زینت، زیبایی	زِينَة	۳
بهترین، بهتر	أَحْسَن	۴

نقشه کشی

ایستگاه آموزش

- مفهوم نقشه: نقشه یک زبان گویا، زنده و روشن برای انتقال ذهنیات و افکار طراحان به سازندگان و تولیدکنندگان در زمینه‌های مختلفی مانند برق، ساختمان، مکانیک و... است.
- ابزارهای نقشه کشی: مجموعه وسایلی که نقشه به کمک آنها رسم می‌شود را ابزارهای نقشه کشی می‌گویند.

- خط** نرم‌ترین و پررنگ‌ترین مداد AB و سخت‌ترین و کم‌رنگ‌ترین آنها H است.
- یکی از توانایی‌های موردنیاز برای نقشه کشی، توانایی کشیدن خط و شکل‌های هندسی است.
 - هر جسمی طول، عرض و ارتفاع دارد. تعیین و درج اندازه این ابعاد بر روی نقشه، اندازه‌گیری نام دارد.

انواع خط در نقشه کشی

- خط اصلی یا خط دید
- خط چین یا خط ندید
- خط محور
- خط نازک

مقیاس

- همیشه ترسیم تصویرهایی از جسم به اندازه واقعی (حقيقی) امکان‌پذیر نیست. برای این منظور باید از مقیاس استفاده کنید.
- رابطه مقیاس:

انواع مقیاس‌های استاندارد

- مقیاس واحد ($1:1$)
- مقیاس کاهشی (کوچک کردنی)
- مقیاس افزایشی (بزرگ کردنی)

آثار ابوالوفا بوزجانی

- المجسمی (درباره ریاضی و هیئت)
- کاربرد هندسه
- کاربرد حساب
- تفسیر کتاب خوارزمی در جبر

کار کلاسی

بررسی و کاربرد چند نقشه در گروه خود، نام چند شغل، نقشه‌ها و کاربرد مربوط به آنها را بررسی کنید و در جدول ۱-۶ بنویسید.
جدول ۱-۶- کاربرد نقشه در برخی مشاغل

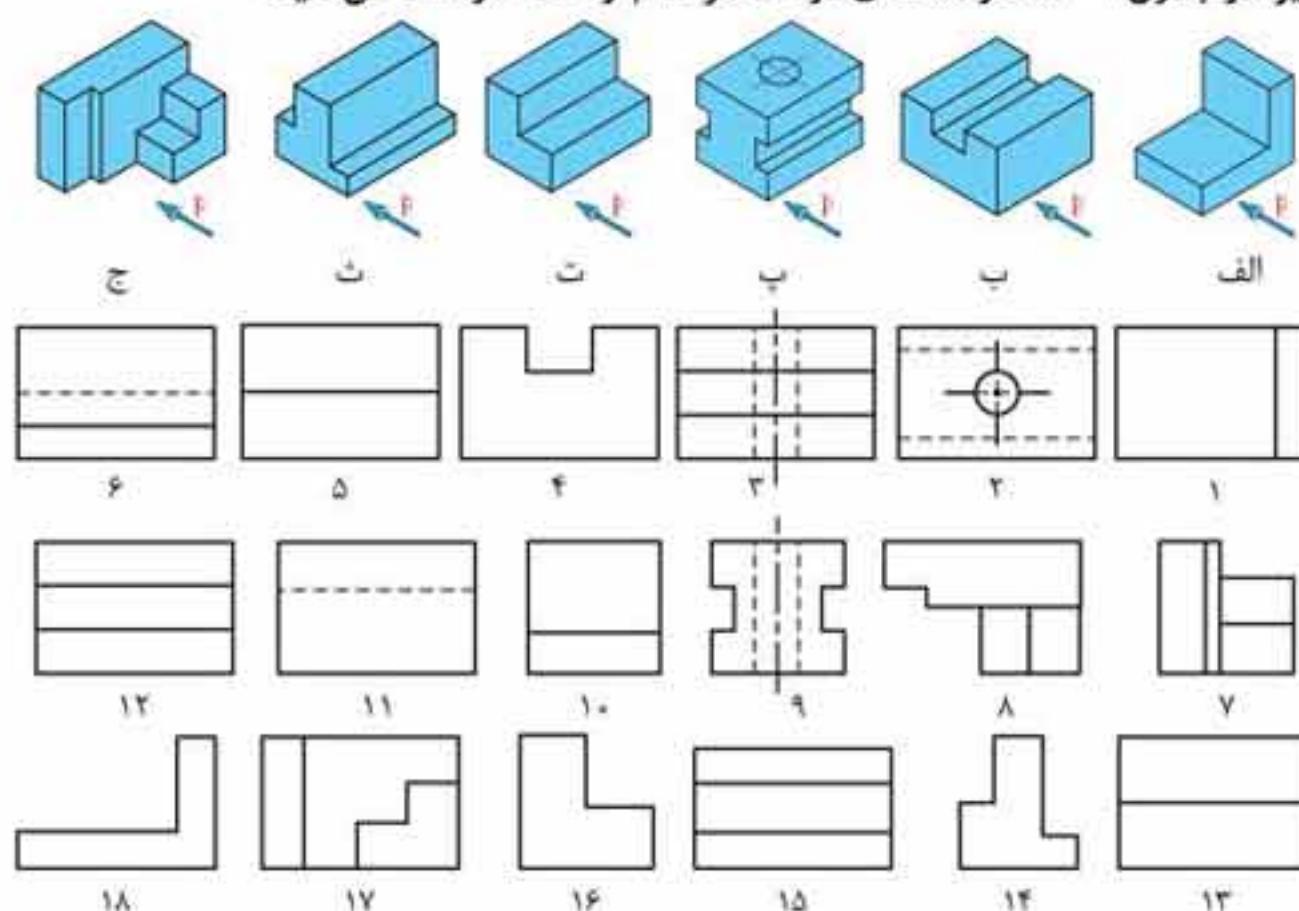
کاربرد	نام یا نوع نقشه	نام شغل
شناختی روش برش پارچه	الگوی خیاطی	خیاطی
شناختی روش برش و وصل کردن قسمت‌های مختلف جوبی	نقشه صنعتی	نجاری
شناختی مکان و مسیر سیم‌های برق	نقشه مدارهای الکتریکی	مهندس برق، برق‌کار
شناختی و تماش محل فرازگیری آنک‌ها، آشیزخانه و ...	نقشه معماری ساختمان	مهندسی معمار

پرسش

کاغذ مناسب چه ویژگی‌هایی باید داشته باشد؟ اندازه استاندارد (برای مثال استاندارد گروه A)، ضخامت و مقاومت مناسب و رنگ سفید یک‌دست داشته باشد.

کار کلاسی

تعیین سه نمای اجسام با توجه به شکل زیر، در جدول ۴-۶ شماره نماهای درست هر کدام از قطعات را مشخص کنید.

تصاویر سه‌بعدی قطعات به همراه نماهای آنها

جدول ۴-۶- تعیین سه نمای قطعات

نما	قطعه	الف	ب	ب	ت	ث	ج
نمای رو به رو	۱۸	۱۸	۱۱	۳	۵	۶	۱۷
نمای بالا	۱	۱	۱۲	۲	۱۳	۱۵	۸
نمای جانبی	۱۰	۱۰	۹	۶	۱۶	۱۷	۷

بخش پنجم: فعالیت‌های انتخابی تفکر و پژوهش

ایستگاه آموزش

● آگاهی‌های حسی: انسان قوای دیگری غیراز حواس پنجگانه دارد که برخی آگاهی‌های خود را از طریق این قوابه دست می‌آورد؛ برای مثال غم، خوشی، کینه، ترس، حسد و... را در خود حس می‌کند، بدون اینکه اندامی برای آن در بدن وجود داشته باشد. این نوع آگاهی‌ها را آگاهی‌های حسی می‌گویند.

صفحة ۱۰۰

گفت و گو کنید

با چه روشی به هر یک از سؤال‌های زیر می‌توان پاسخ داد؛ آن را علامت بزنید.

ردیف	پرسش	پاسخ	نمایش	گفت و گو
۱	پرفروش‌ترین موضوعات کتاب در نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران طی ۱۰ سال گذشته کدام‌ها بوده‌اند؟	✓		
۲	چهار مورد از موارد رعایت بهداشت و چهار مورد از عدم توجه به بهداشت در محله زندگی شما از تاریخ ۱۵ اسفند تا ۱۵ آسفند امسال کدام‌اند؟	✓	✓	
۳	دانش‌آموزان مدرسه شما تا جه اندازه از شیوه اداره مدرسه راضی‌اند؟		✓	
۴	مرزهای جغرافیایی ایران از قرن ششم هجری شمسی تا کنون چه تغییراتی داشته است؟	✓		
۵	دخترها و پسرها هر کدام از چه کسانی بیشتر الگویی گیرند؟	✓	✓	✓
۶	والدین دانش‌آموزان پایه اول متوسطه مدرسه شما تا جه اندازه از رفتار فرزندان خود راضی‌اند؟		✓	
۷	جه تعداد از ساختمان‌های محله شما با ویژگی‌های معماری ایرانی هماهنگی دارد؟	✓		
۸	بیشرفت‌های علمی ایران در زمینه داروسازی چه بوده است؟	✓		
۹	تولید فولاد ایران در حال حاضر به تدقیک در هر یک از کارخانه‌های کشور به چه میزان است؟	✓		
۱۰	اهدای اعضای بدن در گشور ما در ۵ سال گذشته چه روندی را طی کرده است؟	✓		

درباره دلایل انتخاب خود در کلاس گفت و گو کنید. **پاسخ** بر عهده دانش‌آموز است.

یک سؤال بنویسید که پاسخ آن تنها با روش مشاهده به دست می‌آید.

پاسخ تعداد دانش‌آموزان چشم‌آبی کلاس درس چند نفر است؟

یک سؤال بنویسید که پاسخ آن تنها با روش نظرسنجی به دست می‌آید.

پاسخ ۱) آیا از نحوه پوشش اخبار توسط رسانه رضایت دارید؟ ۲) آیا از عملکرد آموزشی مدرسه رضایت دارید؟

یک سؤال بنویسید که پاسخ آن تنها با روش گردآوری اطلاعات از منابع چاپی و الکترونیکی به دست می‌آید.

پاسخ ۱) علت حمله چنگیزخان به ایران چه بود؟ ۲) به چه دورانی انقلاب صنعتی می‌گویند؟

یک سؤال بنویسید که پاسخ آن با استفاده از حداقل دو روش از روش‌های مشاهده، نظرسنجی و مراجعه به منابع چاپی و

الکترونیکی به دست می‌آید. **پاسخ** ۱) رشته‌های مناسب برای ادامه تحصیل در مقطع دانشگاهی چیست؟ ۲) علل سقوط سهام

یک شرکت در بورس کدام است؟

گفت و گویی

صفحة ۱۰۳

● دریافت شما از این حکایت (حکایت صفحه ۱۰۳ کتاب درسی) چیست؟

پاسخ صداقت و راستگویی عاقبت نیکی دارد. اگر موقعیت‌سنگی وزیر نیک محضر نبود، سرنوشت اسیر طور دیگر رقم می‌خورد.

● شما با روش کدامیک از وزرا موافقید؟ چرا؟ **پاسخ** وزیر نیک محضر که با مصلحت‌اندیشی خود و گفتن دروغ مصلحتی به موقع، حکم و نظر حاکم را تغییر و جان اسیر را نجات داد.

● نیت هر یک از وزرا برای دروغگویی و راستگویی چه بود؟ **پاسخ** نیت وزیر نیک محضر، نجات جان اسیر و فرونشاندن خشم حاکم بود و نیت وزیر دیگر، تخریب وزیر نیک محضر، چاپلوسی، رسیدن به جاه و مقام و... بود.

● رفتار هر یک از وزرا چه پیامدی برای اسیر می‌توانست داشته باشد؟ **پاسخ** رفتار وزیر نیک محضر، می‌توانست موجب نجات جان اسیر و رفتار وزیر دیگر، موجب گرفتن جان اسیر و رسیدن به مقام و منزلت برای خودش شود.

● آیا شیوه رفتار هر یک از آنها در همه زمان‌ها، مکان‌ها و شرایط قابل انجام است؟ توضیح دهید.

پاسخ خیر؛ صداقت در هر زمان و مکانی خوب است؛ اما گاهی زمان، مکان و شرایطی موجب می‌شود که به دلیل مصلحت از گفتن صادقانه پرهیز کنیم؛ مانند نجات جان اسیر در این حکایت.

● چرا گاهی افراد در بیان واقعیت دچار تردید می‌شوند؟ **پاسخ** زیرا ممکن است بیان واقعیت به ضرر خودشان یا اطرافیانشان باشد.

● بعضی از افراد با نیت حفظ منافع شخصی، از بیان واقعیت خودداری می‌کنند. پیامدهای چنین نیتی برای فرد و جامعه چیست؟

پاسخ از موقعیت و جایگاه خود سوءاستفاده می‌کنند و ناامنی و بی‌اعتمادی را رواج می‌دهند.

● با چه معیاری می‌توان درباره گفتن یا نگفتن واقعیت، تصمیم گرفت؟ با مثال پاسخ خود را توضیح دهید (در پاسخ خود به سه مفهوم واقعیت، نیت و پیامد توجه کنید). **پاسخ** ابتدا باید پیامدها و موقعیت‌ها را سنجید که گفتن یا کتمان حقیقت چه سرانجامی دارد؛ برای مثال فردی از روی فقر و تنگدستی از مغازه‌ای دزدی می‌کند و شما به عنوان شاهد در دادگاه حاضر می‌شوید، اگر بدانید که با دزدی نکردن ممکن بود آن فرد از گرسنگی بمیرد، با شهادت خود می‌توانید موضوع را برعکس جلوه دهید.

فعالیت تکمیلی در کلاس

صفحة ۱۰۴

درباره این موضوع چه سوالاتی ذهن شما را به خود مشغول نگه داشته است؟ آنها را بنویسید و در کلاس درباره آنها گفت و گویی کنید.

پاسخ چرا پادشاه پس از شنیدن واقعیت از وزیر دوم از کشتن اسیر منصرف شد؟ زیرا نیت، خبرخواهی و موقعیت‌سنگی وزیر اول را درک کرد، خشم را فروبرد و با آرامش تصمیم گرفت.

فعالیت در خانه

صفحة ۱۰۴

این داستان را به همراه خلاصه‌ای از گفت و گوهای کلاس، برای خانواده خود بیان کنید. نظر آنها در این مورد چیست؟

پاسخ در خانواده ما گفتن واقعیت از واجبات و الزامات است؛ اما نیت وزیر نیک محضر را برای نجات اسیر پذیرفتند.